SANAL

UCU UCUNA DERGİ

OT DEK

UCU UCUNA DERGİ YIL: 1 SAYI: 10 15 MAYIS 1999 FİYATI (KDV'Lİ) 250 BİN TL.

57. HAFTASINDA REKOR KIRAN İLK TÜRK FİLMİ

70.000.000

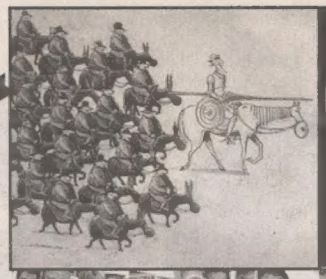

Gündem 4

mustafa koç

3 meram

6 birdal tezer

5 eyüphan erkul

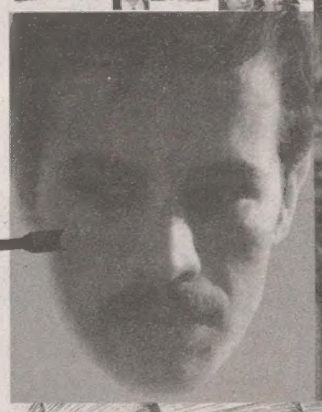

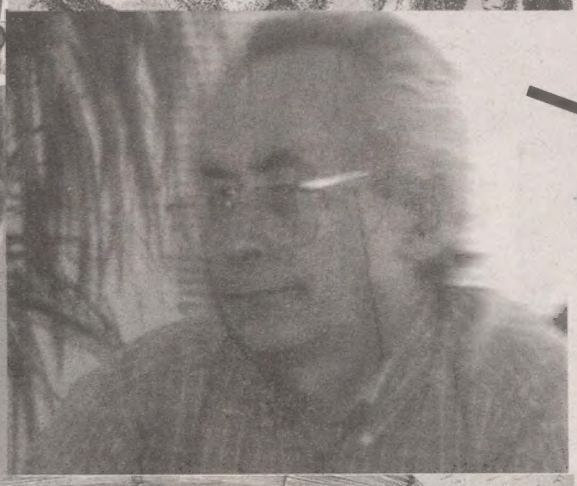

8-9 söyleşi fikret başkaya

7 bülent akyürek

11 yıldız münüklü

12 sezai sarıoğlu

SANAL ORDEK PANO

15

14 yusuf eradam

13 yüksel ışık

SANAL ORDEK

15 Mayıs 1999-YIL:1 SAYI:10

İMTİYAZ SAHİBİ VE YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ: Serpil KAYA

Sakarya Caddesi Ertuğ Pasajı Kat:5 Daire 61 Kızılay-ANKARA

Tel: (0.312) 431 12 82

1 yıllık abone bedeli 9.000.000. TL.

Banka Hesap No: A00/0023014/01-4 Akbank Meşrutiyet Şubesi - ANKARA

Teknik hazırlık ve Baskı: EBRU Matbaacılık

Eski Toptaşı Cad. 57/4 Üsküdar / İstanbul

Tel: 0216 492 91 61

Dağıtım: Birleşik Basın-Dağıtım A.Ş.

bitti, bir aşk nasıl biterse...

MAKİNİST

Işıklı yılanlar mı yalanlar mı trenler
Geceler mi sezgisiz yol görgüsüz
Örtüler mi yolculuk mu bir siyah
En son çıkıldığımız
Körler mi
Bir kuyudan
Gözler mi örtülerin ardından ürkek
bakışımlı mı
Eller mi bir tetik mi
Tedirgin
Bir tren mi mavi mi
Haydarpaşa'dan
Bir mendil mi şark mı
ekspres mi şunun
şurasında mı
Ne kaldı mı İstanbul'a bir dalgınlık
Anı mı
Uykuda mı

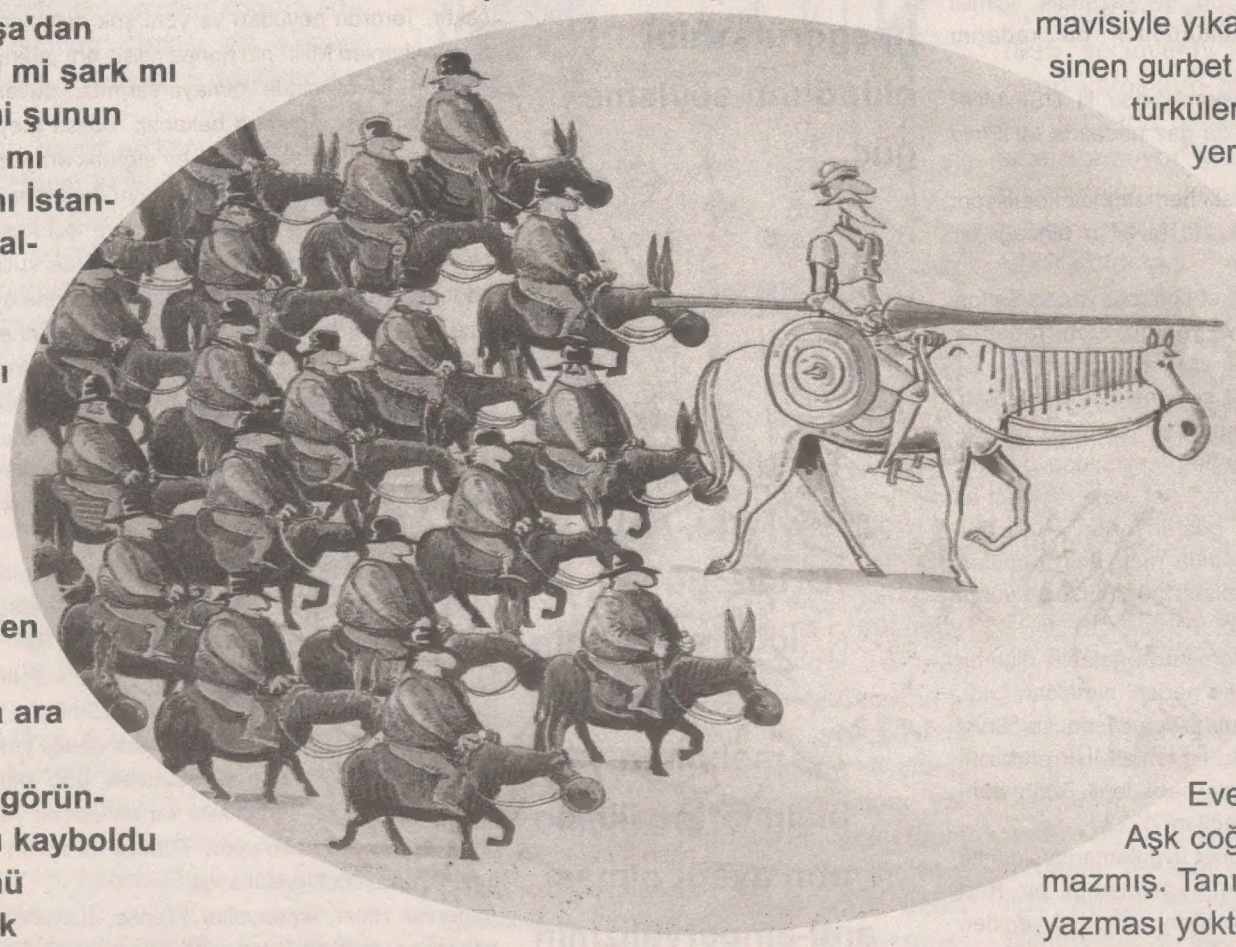

Değişmeyen
bir makas
On dakika ara
mı
Işıklar mı görüntümüz mü kayboldu
söndük mü
Bir seyirlik
Yüzümüz mü
Sesimiz
Nerde nerde
Makiniiiist
Makinist!

Mustafa Koç

Kasaba sinemalarının nidasıdır. Film kopar... Konsantrasyon bozulur. Seyirci başlar ıslıklamaya, bağırmaya, çağırmaya..." Makiniiiiist..."
Her şey elimizden kayıp gidiyor... Aşkların şirazesi bozuldu, kantarın topuzu kaçtı, saat ağyarında düzensizlik var... Keyfimiz kaçtı mı? Hayır.. Bizim keyfimizi hiç bi şey kaçıramaz... Bi gün insanlar artık okumaz, bencilleşir, yüreğimizin üstüne üstüne basar geçer o zaman üzülürüz belki... İçimizdeki baharın isyanına, 23 Nisan'a, 1 Mayıs'a, 6 Mayıs'a 18 Mayıs'a döneriz.. İçimizdeki atlıkarıncaya, fır döner, pervane oluruz ışığa... Işığa...
Seçimler, meçimler falan derken şimdi de turlar başladı.. Bizim bütün turlarımız dünya turu... Onun için pek ilgilenmiyoruz. İçimizdeki bahar yeşilmişik sazmışık...
Kim değişmiş kim değişmemiş, kim kimin koltuğunu kapmış, kim kime ne yamuk yapmış. Yamuk, okumamakta.. Sanal Ördek okumamakta yani.. Söz verip yapmamakta, samimi olmamakta, sigorta, gelecek güvencesi, doktor, hastalık gibi maraz meyillerde..
İnsanın sevgisi yaşlanmaz... Umut pas tutmaz.. Neyirn sigortası, kimin güvencesi balam.. Saçlarına sinen bahar kokusu mu yalan, seni seviyorumların mı? Alem sanal biz gerçeğiz... Sahiciyiz yani... Aşkı neyle değiş tokuş edersin? Hangi sigorta kaydı bir öpücüğün, kucaklaşmanın, dostluğun, arkadaşlığın, gökyüzünün mavisiyle yıkanmanın, ellerimize sinen gurbet kokusunun, direnen türkülerin, diz kırmayan şiirlerin yerini tutabilir.
Bitti... Bir aşk nasıl biterse... Her aşkın bitişinde gökyüzünü güvercin sürüleri kaplar; Kurtuluş Parkı'na inerlermiş bir seher vakti...
Sanal Ördek binbir güçlükle yine elinize ulaşıyor. Bir aşkın bitişi diğer bir aşkın başlangıcı sayılır mı?
Evet...
Aşk coğrafya, sıradağ tanımazmış. Tanımaz.. Aşkın okuması yazması yoktur. Aşkın alfabesi yoktur.. Dili kuşdilidir.
Dilin iki kişiye aitliği de yoktur. Yadellerde dil problemi yaşatmaz aşk kendine.. Çoğuldur çünkü.. Bahar çiçekleri gibi bir ağacı sarınca bir dergi çıkarmanın sevdası, önü alınmaz bir heyecan olur...
Sayı 10....
Bütün Ördek'çilere sevgiler...

Gündem

İnsanların ve toplumların yaşamında belki de en zoru, yerleşmiş, kök salmış alışkanlıkları değiştirmeye zorlamaktır. 18 Nisan seçimlerinde alınan sonuçlar DSP'nin dışındaki bütün partiler için böyle bir anları taşıyor.

Devletin halkı, hep şoför malinde oturmaya alışmış DYP ve ANAP'ı bagaja atarken, CHP'yi hiç bilmediği bir yerde ve yol kenarına bırakıverdi.

Otobüsü özel otomobiliyle izlemeye alışmış, Yolu açan, bazan da yol verilen MHP, şimdilerde iç ihınca hınç dolu bu otobüsün kaptan koltuğuna oturmaya hazırlanıyor.

DSP'nin ve MHP'nin yükselişi için söylenebilecek hemen her şey söylendi. Bundan sonra ne olacak? Şimdi sorulan soru bu. 18 nisan seçimlerine kadar bu sorunun cevabı şuydu: değişen bir şey olmayacak. Oysa aynı şeyi bugün söyleyene pek rastlanmıyor. Genel kanı: bir şeyler değişecek şeklinde. Peki ne değişecek, nasıl değişecek ve hangi yönde?

Artık senaryolara biz de alıştık. Soruların cevabını senaryolar çizerek verme alışkanlığını biz de kazandık. İçimizi dışımızı dolduran Amerikan kültüründen bu kadarını kaplasak olmazdı.

İşte üç senaryo: 1. Ecevit'in başkanlığında ki DSP-MHP hükümeti: direksiyonu DSP tutsa da gaz pedalına MHP'nin basacağı bir hükümet.

2. Devlet Bahçeli'nin başkanlığındaki herhangi bir koalisyon: direksiyonu tutan da gaza basan da MHP"in alacağı bir hükümet.

2. Hangi durumda olursa olsun alkol kontrolü yapan üniformalılar ya da hız kontrolü yapan ve yeri gizlenen "radar"lar varlığını daha çok hissettirecek...

Devlet Bahçeli MHP'de değişen bir şey yok diye bağırırken, biz onu değişmiş göstererek korkumuzu yenmeye çalışıyoruz? Bozkurtlar, eskiden alt çeneden çıkardıkları dişlerini yukarıya doğru uzatırlardı; oysa şimdi üst çene dişlerini alt dudakları üzerinden uzatarak gösteriyorlar. Bahçede değişen yok. Ama bu söylem, aslında medyanın popülerleştirdiği MHP milliyetçiliğin şu andaki görüntüsüne vurgu yapmakla yetinir.

(Gerçek o ki her kış mevsiminde komünizm gelebilir diye bir endişemiz yok. Komünizm bir korku nedeni olmaktan çıktı. Kaldı ki dünün komünistlerinin bugün kendilerin komünist olarak ifade ettikleri söz götürür. Bu nedenle MHP artık zincirlerinden boşanmış bir anti-komünist parti değil. Bütün bunlar MHP'nin değiştiğinin kanıtları değil mi?)???

Ama bugün çözümü konusunda şiddet uygulamanın/şiddetle bastırmanın dışında hiç bir adımın atılmadığı bir Kürt hareketi ve sorunu var. MHP ideolojisinin kendini yeniden üretmesinin nedeni ve sonucu olarak var olmaya da devam edecek. Bu da MHP'nin değişmediğini ve yakın bir gelecekte de değişmeyeceğini göstermeye yetiyor.

"Popüler" milliyetçilik adı verilen konuda parlamentoda yer alan partilerin tümü hemfikir. Popüler. Sözcüğü, önüne geldiği siyasal terime sivil bir görünüm vererek ve onu yumuşatarak böyle bir konsensus sağlamış oluyor.

Milliyetçiliğimiz gibi faşizmimiz'de sivil giysilerle yumuşatılarak popülerleştirilebilir, yaşam alışkanlığımızla bire bir örtebilir; devletin halkının da buna farkedilir. Bir tepki göstermesi beklentisi her zaman olduğu gibi yeni hayal kırıklıklarından başka bir şey yaratmaz. Bu tümcelerin çok mu abartılı olduğunu düşündünüz?

"... DSP milliyetçiliği bu taban üzerinde duracakken, MHP'nin islami yanını ve tabanını korumak gibi bir derdi olacaktır. Derin devlet aşırı milliyetçiliğe taviz verse hatta onu desteklesede, islami aşırılığa göz yumacak kadar hoşgörü sahibi olduğunu söylemek güç..."

(PKK'nın Türkiye'yi bölmesi uzak bir olasılık olarak görünse de) birlikte yatıp birlikte uyandığımız bir endişe kaynağımız daha var: irtica: yani her kış mevsiminde ülkeye şeriat gelebilir. Bu ise politikaya üçüncü bir boyut getirdi. Üç boyutlu politikaya ayak uydurmada, iktidar ya da ortağı konusundaki bir MHP, DYP ve ANAP'a göre daha fazla zorlanacaktır. Adını şimdilerde "popüler" koyduğumuz milliyetçilik alaturka hatta arabesk iken Kemalist milliyetçilik alafranga ve modernisttir. MHP ve DSP'nin milliyetçilikleri bu bu nedenle birbiriyle çelişmek ya da birbirini dengelemek zorunda. Devletin halkının çoğunluğuna da laiklik benimsetilmiş ya da kabul ettirilmişken... DSP milliyetçiliği bu taban üzerinde duracakken, MHP'nin islami yanını ve tabanını korumak gibi bir derdi olacaktır. Derin devlet aşırı milliyetçiliğe taviz verse hatta onu desteklesede, islami aşırılığa göz yumacak kadar hoşgörü sahibi olduğunu söylemek güç...

Türkiye'nin, Doğu Avrupa, Asya ve Ortadoğu üçgeni içinde ABD'nin dünya Jandarmalığının yeni biçimlerine ilişkin atın ayağı olması, anti-emperyalizmin de unutulan bir kavramı olduğu şu durumda, itiraz görecek bir olgu değil.

MHP'nin oy oranındaki artma ya da azalma beyaz yerine giyilen çorabın ne ölçüde kir götürebildiğinin yanında, islami söylemle laiklik arasında konuşlandırılacağı yer ile ilintili olacaktır. Terörün boyutları ve yeni şok dalgaları yaratabilecek terör eylemleri MHP'nin hanesindeki artı puanları artıracaktır. Terörün fiilen içinde olmayanlarımız, duvarının ardından arada bir başını çıkarıp bakacak, boşsa meydana çıkacak, meydan boş değilse güvenli bir sığınak arayacak, bulacak ya da bulduğunu sanarak saklanmaya devam edecek.

1 Mayıs sol partiler, kitle örgütleri ve işçi kesimi tarafından. Mevcut konjonktüre uygun bir dinginlikte kutlandı. Program hedefleri yerine ideallerini koyan, ideallerine uygun stratejiler çizen ve her şeyi, her eylemi stratejilerine tabi kılmaya alışmış ve çalışmış sol, "görünmez" bir el tarafından soğuk sulara itilivermenin şokundan henüz çıkmamışken 1 Mayıs'ın bir cenaze törenini andırması zaten garip olurdu. Atatürk ve 1 Mayıs şehitleri için saygı duruşu işçilerden sola ve Türkiye'nin yakın geleceğinin biçimlenmesi konusundaki mesajı sayılırdı.

CHP ve HADEP'in slogan yazısı bu iki partinin de kendilerini yenileyeceklerinin sinyalleri sayılabilirdi: "kahrolsun Kemalist diktatörlük!" diye bağırıyordu HADİP'liler ve CHP'liler "Türküz, güçlüyüz, Atatürkçüyüz" diye karşılık veriyorlardı. Bu yaklaşımların Kürt sorununun çözümünün yakın, belki de uzak geleceği için bilinçaltlarımıza hangi yeni karmaşaları eteleyeceğini şimdiden kestirmek güç olmasa gerekir. Türkiye'de sosyal-demokrasi var mı yokmu ya da olacak mı olmayacak mı sorusu yerini Türkiye de sol'un varlığına yokluğuna bırakacak gözüküyor.

"....Türkiye'nin, Doğu Avrupa, Asya ve Ortadoğu üçgeni içinde ABD'nin dünya jandarmalığının yeni biçimlerine ilişkin atın ayağı olması, anti-emperyalizmin de unutulan bir kavramı olduğu şu durumda, itiraz görecek bir olgu değil."

Almanlar Hitler, ispanyollar Franko, İtalyanlar Musollini ve dönemleriyle ilgili söz edildiğinde, bunu ya duymazdan gelmeyi yeğliyorlar ya da çok üstelenirlerse "bu konuyu kapatalım" diyorlar. Toplum olarak kendimizle barışabilmemiz için, genel bir hafıza kaybına bizim de mi ihtiyacımız var? Yaşadığımız özellikle de son otuz yıllık dönemi hatırlamak bile istemediğimiz, bu konunun açılmasının keyfimizi bozduğu, "kapatalım bu konuyu" dediğimiz günlerin özlemi mi yoksa yaşanan?

Genel bir hafıza kaybının çok şeyi çözebileceğini söylemek.. çaresizliğin mi teorisi.

Şunu söyleyebilir miyiz? Barış korkaklıktır, savaşmak kahramanlık...

Bir eksikle yaşanmaz mı, yaşanır / ama şimdi bir fazlası dışında artık... (Ece Ayhan)

İki dirhem bir çekirdek kaç yapıyor anne ya... (Bülent Akyürek)

Yaratıcı Drama Köprüsü Hasan dardır geçilmez... Şikago'nun dağları kar ile boran... Cesi bağlarında dolanıyoruh... Öldürmeyen yumruk güçlendirir (Nietzche)

sen-de-lemeler

Birdal TEZER

- hiç duymadığım bir şarkıydın sen,
kız sen kimin bestesisin?
- hiç koklamadığım bir çiçektin sen,
hani şu göllerde yetişenlerden
- hiç okumadığım bir kitaptın sen,
çünkü ben fransızca bilmem
- hiç çözemediğim bir problemdin sen,
mesela şu aptal havuzlular
birde ihtimal hesapları
- hiç seyretmediğim bir filmdin sen,
kötü sona hiç dayanamam
- hiç vermediğim bir sözdün sen,
tutmamakla suçlanamayacağım
- hi yazmadığım bir şiirdin sen,
"gitme" diye başlayıp
"özledim bile" diye devam etmiyordu
- hiç inmediğim bir duraktın sen,
bura Ankara'nın neresi?
Kızılay çok mu uzak?
Ne Manisa'sı ya.
- hiç girmediğim bir denizdin sen,
çünkü ben yüzme bilmem
- hiç korkmadığım bir karanlıktın sen,
ateşböcekleri vardı gecede
- hiç düşünmediğim bir tersliktin sen,
şanssız bedeviyi, çölde kutup ayısı...
- hiç çıkmadığım bir yolculuktun sen,
latin amerika enteresan olabilir
- hiç beklemediğim bir tepkiydin sen,
etki neydiki?
- hiç tırmanmadığım bir dağdın sen,
heybetli
ve uzak
- hiç unutmadığım bir anı'ydın sen,
şimdi bir gün tahta köprüdeyken...
- hiç yakmadığım bir mumdun sen,
bitecek diye kıyamadığım
geleceğin geceye saklanan
- hiç gülmediğim bir espriydin sen,
yapma ya, ayrılıyormuyuz yani şimdi?
Hiçte komik değil.
- hiç gülmediğeim bir konserdin sen,
çünkü ben pop müzik sevmem
- hiç almadığım bir hediyeydin sen,
içinden ne çıkardı acaba?
- hiç içmediğim bir içkiydin sen,
bir kadehte deviren
- hiç görmediğim bir kabustun sen,
bukovski ev arkadaşım olabilirdi
- hep özlediğimsin sen
daha çok özleyeceğim...

sanal
fotoroman

ah ulan türküler

-ne lan; öyle yok üç gün yok beş gün diye bizi oyalayıp duruyon? Kerizmiyiz lan biz? Aylarca bekleriz mi sanıyon? Cuma gelecekmişte yok bilmem neymişte... gelmezsen gelme, sen kendini bulunmaz hint kumaşıylan aynı yeremi koyuyon, şimdi suratının ortasına bi korum... öyle saza gelecektin, söze gelecektin ayağıda bir delikanlıyı bozar söyliim... yakışmaz yani... verme, aman gelme.... istemiyoz... sinirliyiz... dur bir dakka gitme sinirim geçer gibi oldu...

- bağa, bostana gelinir tamam, o sorun değilde, ne gösterecek acaba orada? Onu düşünmek lazım. Hani belki ıssız olur diyerekten oraya çağırma eğilimi taşıyor olabilir ama ya hiç istenmeyen bir anda diken batarsa? Konsatrasyon olayı sıfırlanmaz mı? Ya bekçi çığkarsa? Ne halt yeriz? "ekiz yatak" fikri daha iyi değil mi? (tamam ben bir terbiyesizim, aklım başka yere çalışmıyor, ya siz?) bi de diyoki, eğer anan göndermezse yalandan hastalanda gel. Ayrıca toktorculuk fantaziside var herhal...

- tabi ki yüksek yüksek tepelere ev kurmasınlar; manitu göstermesin ya bir deprem hadisesi gerçekleşirse? Hala yemen'e gidipte dönmeyenlerin acısı dinmedi, yeni bir faciayı kaldıramayız, şu toplu konut sorununa daha ciddi eğilsek iyi olacak sanırım. Ama kızıda versinler. Ayıp etmesinler...

- dün gece yar hanesinde yastığımız bir taşi ken bu gün ne oldu? Altımız çamur, üstümüz yağmur olabilir bizim gönlümüz hoş idi. Kim ibnelik yaptıda bozdu bu mutluluğu? Bulunsun. Ağzının ta ortasına, bir yumruk vurulsun. Ne bu ya, bunlar yüzünden hiç bir aşk mutlu bitmeyecek mi? Vazgeçtim yumruk vurulmasın, kurşunlansın yavşaklar....

- leblebi goydum tasa gızannem...

- yıllardır bizi yemişler; bitlis'te beş minare yokmuş, kandırılmışız....

- kalenin bayır düzü ne demek? Anlayamadım ama mevlam ayırdı bizinin ne demek olduğunu idrak edebildim (zor olmadı), öyle ya; ananın aklı olsa evlendirirdi bizi anasını satayım... bundan sonra anaların akıllı olmasına ayrıca dikkat edilsin, üniversite sınavlarına sokulup zekaları test edilsin ondan sonra beraber olunsun. Yakamoz bu türküyü "ananın ta... aklı olsa" diye söylüyo, acayip güzel oluyo, araya reklam aldım, olsun... hasret bardalar, her akşam....

Beni bekleme kaptan... *beni bekleme kaptan...* **İki bira bi çerez...** *Oturuyoduh, yenge garpuz keseceedi* (Anonim) **İllaki muhabbetimiz karpuzlu olsun** (Erkin Baba)

GİRİŞ:

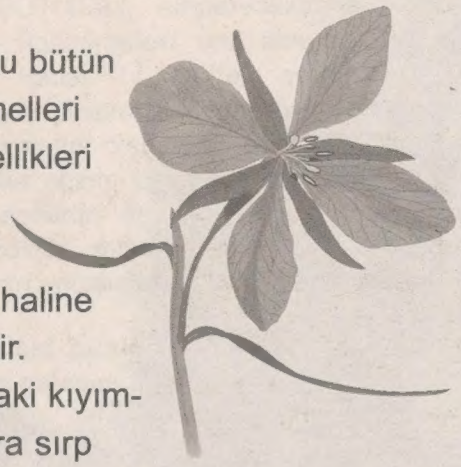

İnsanoğlu bütün çirkin emelleri için güzellikleri kullanmayı gelenek haline getirmiştir. Bosna'daki kıyımdan sonra sırp askerlerinin çocuk parklarına mayınlar döşeyerek üstlerine çikolata ve şekerler koyarak gittiklerini ve savaştan sonra bile mayınlar tarafından ölen çocukları gazetelerden okuduk.

Sevgilisiyle görüşeceği gün saçını tarayıp, dişlerini fırçalayan, kelimeleri özenle seçen yılanların tekniği...

Pazarlama şirketlerine ne diyelim? Onlar da traktör parçası satarken bilem mavi gözlü, sarı saçlı, mini etekli, sütun baçaklı, diksiyonu düzgün güzel kızları kullanmıyor mu?

CİNSEL İLİŞKİNİN BİLE SAATOKSAYIP ÖPÜCÜKLE BAŞLADIĞINI DÜŞÜNDÜĞÜMÜZDE BİRŞEYLERİN YAVAŞ YAVAŞ SOKULDUĞUNU ANLAMAMAK İÇİN APTAL OLMAK GEREKİYOR...

GELİŞME:

Çiçekler dalkavuktur, Yalakadır. Pezevenktir. Çiçekler yatak odasının anahtarıdır. Çiçeklerin aklı uçkurunda erkekleri romantik göstermek gibi yetenekleri vardır. Sevgiliye sunulan bir çok çiçeğin bilincaltında faocu pozisyonlar yatar. Her çiçekte bir kızın atacağı ilk kadın çığlığı gizlidir.

Çiçekler rengini belli etmeyen düşmanlardır:

SAHNE BİR

Genç adam tanışacağı kıza içindeki temiz duyguları aktarmak vesilesiyle beyaz bir çiçek hediye eder. Kız konuşmayı kabul eder.

SAHNE İKİ

İkinci gün bir parkta görüşürler. Adam kızın ellerini tutar, kızın mahçup yanakları pembeleşir. Elinde pembe bir çiçekle evine gider kız.

SAHNE ÜÇ

Bir hafta sonra bekaretini kaybeden kızın yatak çarşafında kendi kanının rengini temsilen kırmızı bir karanfil vardır. Ve onu kadın yapan erkek çoktan yeni güne beyaz bir çiçekle günaydın demiştir.

SONUÇ:

Çiçekler suç ortağıdır. Bir erkekten gelen çiçeği kabul etmek ona karşı soyunmaya başlamaktır.

Gülü seven dikenine katlanır, demişler... Kişisel tercihlerinizi bilmiyorum ama ya dikenine katlanın ya da erkeklerden çiçek almayın. Ya da alırken renklerdeki hiyerarşiye dikkat edin.

Baktınız renkler kırmızılaşıyor, tercihinizi yapın, ille de diken diyorsanız adamı yormayın; beyazı, pembeyi es geçin... Daha özgür bir sey için moru seçin, ne yapayım, benden söylemesi, yarası olan gocunsun....

BU YAZININ ARAŞTIRMA SORULARI

a) Yazar bu yazısında "MHP DEĞİŞTİ, KORKMAYIN" sorusuna Cevap arıyor olabilir mi?

b) Peki çiçekçilerin hiç mi suçu yok?

c) Bu yazı toplum için sanat ilkesine örnek teşkil eder mi?

d) İşin kolayına kaçıp bu yazar "manyak" diyerek geçiştirelim mi?

NOT:

Bülent AKYÜREK'in "YAĞMUR GETİREN FIRTINA" Romanı ve Deneme Kitabı "ÇÖLDEKİ PENGUEN" Bütün kitapçılarda... Sinir bozucu bir haftasonu için bulunmaz ilaçlar...

Söyleşi

Türkiye ve Ortadoğu Vakfı Başkanı ve Özgür Üniversite Kurucu Başkanı Fikret Başkaya ile Kosova sorunu, Türkiye, Filistin üzerine konuştuk.

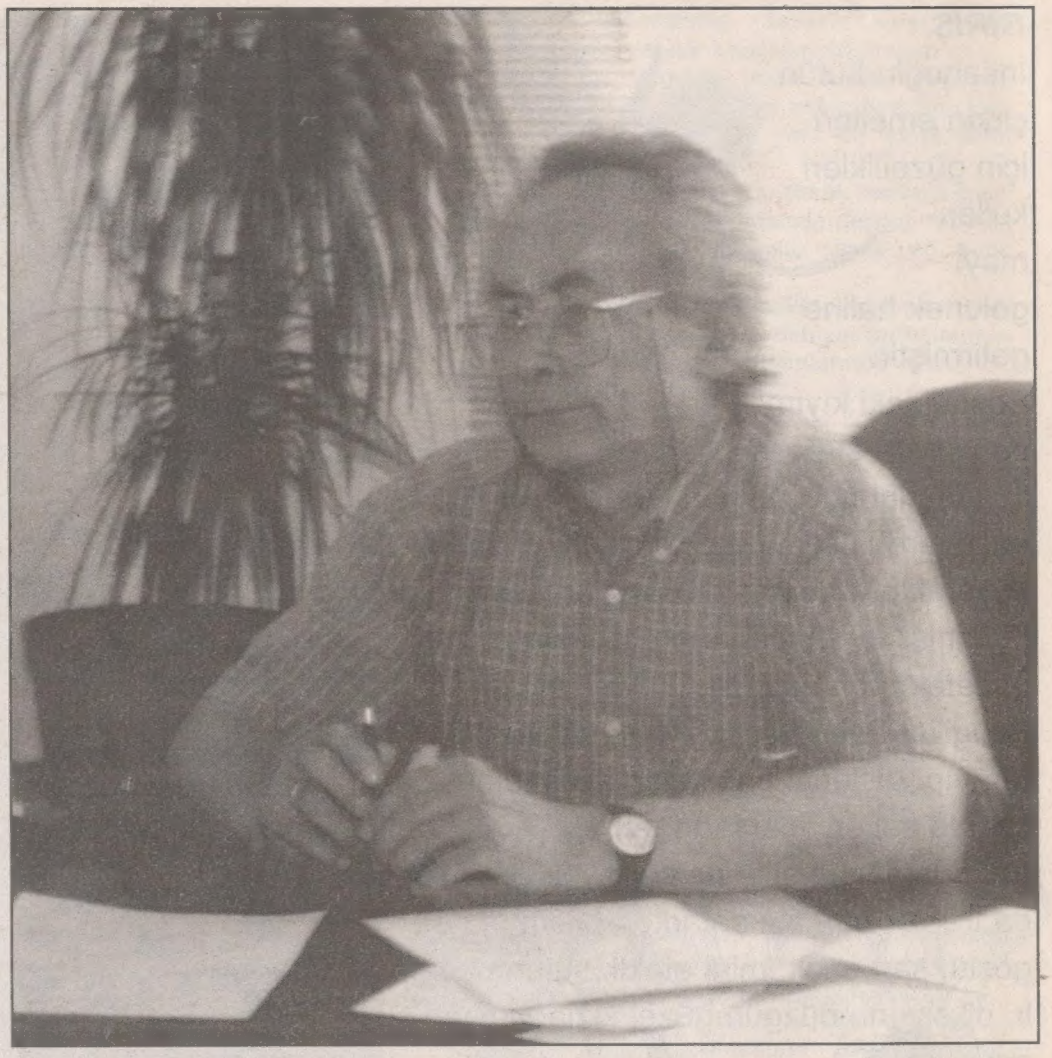

İsterseniz güncel politikadan başlayalım. MHP'nin son seçimlerde %18'lik bir oy oranıyla ikinci parti çıkmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Büyük medya ve büyük medyanın aklı evvel köşe yazarları seçimlerde ırkçı-milliyetçi partilerin oylarının "bu ölçüde artırmalarını" hayretle karşıladılar. Ve bunu süpriz olarak ilan ettiler. Oysa ortada beklenmedik bir durum da, sürpriz de yoktu. Eğer Türkiye'de yaşayorsanız ve olayları da az çok izliyorsanız, milliyetçi partilerin yükleşinde "şaşırtıcı" bir şey olmaması gerekirdi. Türkiye'de siyasi patiler en iyi koşullarda "taşeron" konumundadırlar. İş alıp-almamaları Asıl Devlet Partisi'nin (ADP) iradesine ve tercihine bağlıdır. Biliyorsun 28 Şubatla RP'nin önü kesildi. Bu partinin önünün kesilmesinin başlıca iki nedeni vardı: Birincisi milliyetçi olmadığı; İkincisi de Atatürkçü olmadığı için. Oysa Kürt sorunu milliyetçi odakların güçlenmesini "gerektiriyordu". Bu yüzden milliyetçi DSP ile, aşırı milliyetçi MHP'nin önü açıldı. Önlerinin açılması için ne gerekiyorsa yapıldı. CHP, DYP ve ANAP'ın oy erozyonuna uğramasıyla ilgili de bir dizi tevatür üretildi. Güya geçimsiz-hırçın liderleri ve partilerini halk cezalandırdı" dendi. Aslında asıl sorun bu tür partilerin küresel kapitalizm çağında işlevsizleşmeleriyle ilgili. Artık hiçbir asgari iktidara ve sorun çözme yeteneğine sahip değiller. İnsanların kaderi doğrudan finans dünyasının baronları tarafından belirleniyor. Yerel 'iktidarlara' asayiş işleri dışında hiç bir iş kalmadı. Zaten geleneksel siyaset yapma araçları (siyasi patiler) ve muhalefet odakları (sendikalar), vb. bütünüyle işlevsizleştiler. Siyasi patilerin yönetcilirenin ve militan kesimlerinin anlamadığı işte bu.... Zemin ayaklarının altında kaydı... Ya bunun farkında değiller ya da kabüllenmek istemiyorlar... Sık sık merkez sağ ve merkez sol birleşirse işlerin rayına oturacağı sölleniyor. Teker teker birşey üretmekten aciz olanlar, biraraya gelse ne olur? İki boş kaptan bir dolu kap çıkar mı? Artık eski döneme ait araçlarla yola devam etmek mümkün değil....

Türkiye sağ'a mı kayıyor?

Türkiye'nin sağa kayması için solda ya da başka bir yerde olması gerekirdi... Türkiye oldum olası sağdadır ve bu güne kadar da hiç sola kaydığı görülmemiştir. Bir zamanlar geniş halk kesimleri CHP'yi solda sanmıştı. Ama bunun büyük bir yanılsama olduğunu anlamak için uzun zaman gerekmedi. Nasıl olsa insanlığın geleceği soldadır ve bir gün bu topraklarda da insanlar eşitlikçi-özgürlükçü bir rota tutturmayı başaracaktır...

ABD 1991'den beri Irak'ı bombalıyor. Şimdilerde de NATO belgradı bommalıyor. Elbette NATO demek az-çok ABD demek, size göre Sırplara yönelik saldırının 'asıl' gerekçesi nedir?

Başta ABD, Batılı emperyalistlerin Kosovalı'ların kaderiyle ilgilenmeleri söz konusu değil. Söylem istendiği kadar hümaniter gerekçeleri içersin... Emperyalistler insani olan herşeye düşmandırlar. Onlar için ticari çakırlar dışında hiçbir şeyin değeri ve anlamı yoktur ama ağzını açan "uygar dünya" diyor. Uygar dünya denilenin ne olduğunu bilince çıkarmanın zamanı çoktan gelmeliydi. Bu yüzden, uygarlığın ne olmadığının anlaşılması büyük önem taşıyor.

ABD gibi hegemonik-süper emperyalist bir gücün zaman zaman "gücünün göstemesi" gerekir. Bence asıl neden silah endüstrisinin önünü açmak. Silahlar satılmak için üretiliyor ama kullanılmadan da yenilerini satmak mümkün değil. Bir kere bu tür savaşlar silahları deneme imkanı demek. Dikkat ederseniz, her saldırı öncesinde bir küesel-medyatik silah panayırı kuruluyor; ikincisi depolanması-korunması büyük sorun yaratan nükleer-radyoaktif atıkları savaş bahanesiyle savaşılan ülkelere (dün ve bu gün Irak, bu gün Yogoslavya Federasyonu) atılıyor. Üçüncüsü, bu vesileyle 'yeni Dünya Düzeni'ne ve küreselleşmenin yıkıcı sonuçlarına karşı çıkabilecek muhtemel "terörist ülke" ve "serseri rejimlere" göz dağı vermek. Elbette hegemonik güç öyle istiyor diye bu günün dünya ölçeğindeki tiranlık düzenine insanlar razı olmaz. Yakın bir gelecekte çok ciddi sonuçları olacak anti-kapitalist, anti-emperyalist mücadele yükselecektir. Sevinçlerinin kursaklarında kalması için uzun zaman gerekmeyecek....

Kosova Sorunun'nu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Sorunun detaylarını biryana bırakırsak, bir kere ilke olarak 'ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkı'na sonuna kadar saygılı gerekiyor. Anma, emperyalistlerin işe müdahil olmalarına da şiddetle karşı çıkmak kaydıyla. Doğrusu UÇK hakkında yeterli bilgiye sahip değilim. Ama, bu bir bütünü olarak Kosovalı'ların global çıkarlarına kayıtsız kalınacağı anlamına gelmez.

Başta ABD, Batılı emperyalistlerin Kosovalı'ların kaderiyle ilgilenmeleri söz konusu değil. Söylem istendiği kadar hümaniter gerekçeleri içersin... Emperyalistler insani olan herşeye düşmandırlar. Onlar için ticari çakırlar dışında hiçbir şeyin değeri ve anlamı yoktur ama ağzını açan "uygar dünya" diyor. Uygar dünya denilenin ne olduğunu bilince çıkarmanın zamanı çoktan gelmeliydi. Bu yüzden, uygarlığın ne olmadığının anlaşılması büyük önem taşıyor.

Önümüzdeki günlerde Filistin'in bağımsızlık ilanı gündeme gelecek...

Teorik olarak ve Oslo sürecinin bir gereği olarak, 4 Mayısta Yaser Arafat'ın Filisti Devletinin bağımsızlığını ilan etmesi gerekiyor ama, hem ABD, hem de Batı Avrupa'nın baskısı karşısında Arafatın bağımsızlık ilanını erteleyeceği sinyalleri geliyor. Esasen Oslo süreci bilinen "uluslararası anlaşmalara' pek benzemeyen, garip bir anlaşma ve süreçti. Bir kere İsrail'in anlaşma ükümlerine uymaması halinde bir yaptırım söz konusu değildi. Nitekim İsrail yapması gereken hiçbirşeyi yapmadı. Tam tersine yapmaması gereken bir dizi şeyi de yaptı. Batı Şeriya, Mülteciler, yeni Yerleşime açma (kolonizasyon), Kudüs'ün statüsü, su sorunu, vb. tüm anlaşma konularında ilerleme değil "gerileme" söz konusu. Kaldı ki, sorun 'Bağımsız devlet' ilan etmekle de bitmiyor. Zira, kurulacak devlet 'içi-boş bir kabuk' niteliğinin ötesine geçmediği sürece, kurulacak devletten fazla birşey beklememek gerekir. Bu konuda Hamas'ın manevi lideri Şeyh Ahmet Yasin'in söyledikleri anlamlı: Yasin, 1988'deki 'Bağımsız Filistin Devleti' ilanının bir işe yaramadığını hatırlatarak, Kurtarılmış bir toprak ortada yokken,i lan edilecek bağımsızlığın ne anlamı olabilir? Derken önemli bir noktaya işaret ediyor. İsrail devamlı saldırıyor, yeni kolonizasyonlara girişiyor.... Bütün bunlar olurken 'Özerk Filisztin Yönetimi' hiçbir şey olmamış gibi devranıyor... bu tam bir saçmalıktır...

Büyük medya ve büyük medyanın aklı evvel köşe yazarları seçimlerde ırkçı-milliyetçi partilerin oylarının "bu ölçüde artırmalarını" hayretle karşıladılar. Ve bunu süpriz olarak ilan ettiler. Oysa ortada beklenmedik bir durum da, sürpriz de yoktu. Eğer Türkiye'de yaşayorsanız ve olayları da az çok izliyorsanız, milliyetçi partilerin yükleşinde "şaşırtıcı" bir şey olmaması gerekirdi. Türkiye'de siyasi patiler en iyi koşullarda "taşeron" konumundadırlar.

Yeni meclisin kompozisyonu dikkate alındığında demokratikleşme ve insan hakları bakımından ne tür gelişmeler beklenebilir?

Demokrasi, insan hakları, özgürlük, vb. gibi sorunlar ırk milliyetçilerin ya da Amerikancı partilerin işi değil. Özgürlükler alanının genişlemesi için özgürlüğe asıl ihtiyacı olanların ayağa kalkması gerekir. İnsan hakları ve demokrasi söylemi YDD mimarlarının kitleleri oyalamak için dillendirdikleri birşey. Kapitalistler, emperyalistler ve adamları da bu kavramlara sıkça gönderme yapıyorlar ama onlar bunu bir manipülasyon aracı olarak görüyorlar. Zira, özgürlükler alanının her genişlenmesi, kendi aleyhlerinedir ve emekçi toplumun yeni mevziler kazanması demektir. Birinin kaybı diğerinin kazancıdır. Bu gerici meclisten bu özgürlük düşmanı heyetten gerçek anlamda özgürlükçü açılımlar beklemek, iflah olmaz budalaların bir kuruntusu olabilir. Ama bu, kitle bilincini manipüle etmek için kimi göstermelik düzenlemeler yapmayacakları anlamına gelmez. 'Asıl Devlet Partisi'nin istediği doğrultuda ve istediği kadar...

Abdullah Öcalan'ın yakalanması Kürt sorunu bakımından ne gibi bin anlam taşıyabilir?

Kürt sorunu 'yok sayılmaya' devam edildikçe, asıl sorun yok sayıldıkça, Kürt sorunu bir bölgesel geri kalmışlık, dolayısıyla ekonomik bir sorun olarak algılandıkça, bu konuda bir ilerleme mümkün görünmüyor. Bir kere Avrupa ABD lehine Kürt sorununda 'taraf' olmaktan istifa etmiş durumda. Bu TC'nin sorunun sözümü yönünde adım atmaması ve kaldığı yerden devam etmesine imkan veren, değilse kolaylaştıran bir gelişme. Artık iş bütünüyle ABD'nin inisiyatifine bırakılmış durumda. Kısa vadede Kürtler lehine bir gelişme, 'siyasi çözüm' yönünde sbir ilerleme beklemek iyimserlik olur. Ama Sorun da öylece yerinde duruyor. Bilinçle yok etmek imkansız... Öcalan'ın yakalanması bir propoganda vesilesi ve ırkçı-milliyetçilgğin ve şövnizmin 'kabartılması' için bir fırsat işlevi gördü. Şimdi de yargılama süreciyle yeni bir manipülasyon dalgası gündeme gelecek. Ama bunun bir sabun köpüğü etkisi yaratmak dışında bir kıymet-i harbiyesi olmaz. Zira, yok saymanın sonu yoktur... Kürtler onurlu bir mücadele veriyorlar. Yenildikleri zaman bile karşıtaraf zafer zanamıyor. Elbette bu 'yenilgiyi kabul etmemekle' ilgilidir. Bundan sonraki süreçte yeni ve orijinal mücadele yöntemleri keşfetmek, yeni kulvarlar açmak gerekiyor. Zaten özgürlüğü bir mücadeleye kararlı olanları yenmek mümkün değildir....

TC'nin dış politikasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Türkiye 1947 de ABD ile ilk ikili antlaşmanın altına imza attığında, 2bağımsız" dış politika uygulama yeteneğine kaybetti. Türkiye'nin dış politikasıyla ilgili iki kriter söz konusu: ABD çıkarlarını gözetmek ve ABD çıkarlarıyla çelişmemek... Bu iki temel kriter dışında kalan "alanlarda" göreli bir özerkliği elbette vardır. Ama, söz konusu durum neyi nasıl yapamayacağını daha baştan belirliyor. Mesela ABD uçakları İncirlikten kalkıp Kuzey Irak'taki mevzileri bombalıyor. Türkiye için utanç verici bir durum ama sesini çıkaramıyor. Elbette adam üs kurmuş, turistik tesis değil... Ve ihtiyacı olunca da kullanması doğal... Doğal olmayan üsten uçakların kalkıp komşu ülkeyi bombalaması değil. Orada üsler olmasıdır... Elbet bir gün üstleri'de altları'da kalmayacak, bölgeden defolup gidecekler... Anti-kapitalist, anti-emperyalist dalga bu onursuzluğa nasıl olsa pek de uzak olmayan bir tarihte son verecektir

Muhalif Genç Bir Yazara Öğütler

Eyüp ERKUL

· Bir ideolojin olsun ama ona tapınma. Çünkü sen "ideolojiler öldü" diyenlere gülersin

· Ünlü yazarlara güvenme, ünlü olmak mafyatik lobilere tapınmakla eşdeğerdir. Seni yüceltecek olan yeteneğin ve çalışkanlığıdır, "abi"lerin değil.

· Birilerine "abi" de. Fakat "abi"lerinden daha iyi yazar olacağım sakın aklından çıkarma.

· Asla neo-liberal olma zira demokrasinin ve sanatın alış-verişi olmamalıdır.

· "Gerçekçi ol imkansızı iste."

· Danyanın global değil elips biçiminde olduğunu hiç unutma.

· Gazetecilere hep evet de. Unutmaki onlar politikacılar kadar entrikacı olabilirler. Her zaman hakkında istediklerini yazabilirler. Sen her istediğini yazma.

· Kesin kararlara var, onlardan kimseye bahsetme ve onları sadece yaz.

· Televizyonda dizi dahil her şeyi yaz, zira söylediğin sözü söyleyebileceğin her yer senin yaşam alanındır.

· Bir antimedyacı ol, bunun hep tv izleyicisi kalmak anlamında olmadığını hiç unutma.

· Medyatik ol ama geyik olma.

· Popüler ol ama popülist olma.

· Kasın kasım kasılma, her konuyu biliyormuş gibi yapma. Harbi ol Ümit Kıvanç desinler. Bu "lavuk" olmaktan iyidir.

· Asla eleştirilere tam not verme. Zira kendini en iyi sen eleştirebilirsin. Unutma ki seni eleştirenler, kendi kendini eleştirmen için yardımcı olanlardır.

· Sosyoloji öğren ama sosyolog olmadığını unutma.

· Psikoloji öğren ama psikolog olmadığını unutma.

· "İlk aklına geleni yazma."

· Son yazını kutsama, eminim bundan sonra daha iyilerini yazarsın."

· "İmkansızı olası olana tercih et."

· Öykü de yaz ama okura hikayeden "mevzu" lar anlatma.

· Hiç bir yarışmaya katılma, hiç bir ödülü alma, sen her türlü yarışma mafyasından daha erdemlisin. Seni hiç bir mafya jürisi değerlendiremez.

· Hayattan sürekli malzeme topla, yaşamını malzeme yapıp kendini bir uzaylıya benzetme.

· Bir sözcüğün sonuna asla "bitti" diye yazma. Aşk dalik hiç bir şey bitmemiştir.

· Hümanist olma, insanlardan nefret et. Bu seni bir halk düşmanı yapmasın.

· Okuduğun her yazıyı önemse, hatta abart zira bu yazıyı bir tapınağın duvarında okusaydın daha çok önemserdin. İşte bu yüzden yazılar arasında farkı ortadan kaldır.

· Görsel düşün seslere tapın.

· Kimseye "hocam" deme, kimsenin de sana "hocam" demesine izin verme.

· Profesyonel olma, iyi yazar amatör kalmasına bilendir.

· Elitist takılma, yazar hep sokak çocuğu kalmak zorundadır. Yoksuzların haksız da olsalar sev. Arke yoksulları sevmektir.

· Asla bir otomobil edinme, seni toplu taşıma araçları var eder.

· Kadın haklarına saygılı ol, feminist olma. Dünya sorunları bir bütündür. Çevreci olma çünkü o da diğer sorunlardan ayrı değildir.

· Askerin değil halkın, gerici halkın değil demokrasinin, demokrasinin değil insan merkezciliğin yanında ol.

· Geyikleşmiş kutuplaşmalar içinde olma. Biliyorsun ki senin için hiç bir düşünce tabu değildir. Fakat döneklik yapma.

· Eğer bir gün gazetede yazmaya başlarsan asla ve asla "Pazar günleri" diye suya sabuna dokunmayan yazılar yazma. Eğer yazmak zorunda kalırsan bu yazıları kitap haline getirme.

· Sansüre karşı çık, otosansürürün üstüne üstüne git.

· Sinemayı edebiyattan, edebiyatı tiyatrodan ayrı düşün fakat hiç bir zaman edebiyatçı olduğunu unutma.

· Hayatı ak-kara diye görme. Hayatın gri tonlarını da unutma.

· Alışılmış diyaloglar yazma. Yazmak zorunda kalırsan kendi adını kullanma, kendi adını bu yüzden kullanmazsan yazarlığı bırak.

· Fantastik öğelerden uzak dur. Geçmişini aptal bir hüzünle yazma, hele bunları bir gazetenin kültür-sanat sayfasında asla yapma

· Toplumsal konuları ele alıp alıp birden bire sadece aşk üzerine yazılar yazma.

· Ben "oldum" diye çalışma notlarını ve küçük dergilerde yayımlanmış yazılarını kitap haline getirme. Çünkü amatör kalacağını biliyorsun.

· Yağmurun yağdığı yöne tarlasını çeken yazarlardan hep nefret et ve onları hep isim vererek eleştir. Sana doğru yolu bu eleştirilerin gösterecektir.

· Hep kendi kendinin patronu olarak kalmaya çalış. Sen kimse için çalışmak zorunda değilsin. Kendin için yazıyorsan bunu bir günlük olarak yap. Bunu kitaplaştırma.

· Mektüp yazma, aldığım mektupları hemen yok et. Zira işi gücü sen olan edebiyat tarihçilerinin eline geçebilir ve ders kitaplarında sıkıcı bir yazar adı olarak anılabilirsin.

· Asla ders kitabı yazma ve ders kitaplarına girmemek için vasiyet ver. Yaşam ve edebiyat okulların dışında, sokaktadır.

· Yazacaklarını deneyerek, uygulayarak yazma. Bir diktatörü yazmak için katliam yapmama gerek yok.

· Hayattan kopuk yazma, seni cennette okumayacaklar.

· Yazarken asla anneni düşünme. Yazıların hakkında akrabalarınla konuşma.

· Asla kitabını veya yazını imzalayıp hediye etme. İlerde antika değerinde olabilir ve ticaretin yapılabilir. Yapılsın diyorsan git reklam metin yazarı ol, edebiyatı bırak o parayı şimdi kazan.

· Şairsen reklamlardan nefret et. Şairi öldüren reklamcılıktır.

· Taraflı ol. Tarafsızlığa inanıyorsan git futbol hakemi ol.

· Kendi kendine niçin yazar olacağım diye sorma, kazara cevabını bulursan meslek değiştirmek zorunda kalırsın. Ve niçin yazdığını asla söyleme. Soran olursa "sana ne?"de.

· Sakın büyüklerini sayıp, küçüklerini sevme. Zaten bu böyledir, ama okullarda böyle diyorlarsa bir yanlışlık olduğunu unutma.

· Cumhurbaşkanlarının, başbakanların söylediklerine inanıyorsan ve doğru buluyorsan panik yapma. Bunda da bir yanlışlık var demektir, geçer.

· Karşı ol ama bir karşılık hezeyanı ile yazı yazma.

· Diyalektiğe inan. Eşyanın tabiyatından nefret et, doğanın diyalektiğine ekoloji el verdiği sürece saygı duy.

· Emperyalist ülkelerin yazarlarına şüphe ile bak.

· Yaşamı bir komplo teorisi olarak algılama.

· Net ol ama katı olma. Zira sakallı amca "Katı olan her şey buharlaşıyor" demiştir. Bu sözü de katı olarak algılayıp buharlaştırma.

· Partiliysen kurumsal bilgini oradan almamaya çalış. Keşke bağımsız kalmanın olanaklarını hep yakalayabilsen.

PİÇ MISTO

Yıldız MÜNÜKLÜ

Yaşlı köy ebesinin kapısı bir yaz gecesi hızla vurulur.

Geçen ağanın hizmetlisi Güzel Asiye'dir.

Doğum sancılarıyla kıvranır.

Ebe alabildiğince atik ve çevik gerekli olan her şeyi hazır eder.

Asiye acılar içinde Oradan oraya çaresizce dönenir durur.

Ve doğum başlar. İyi kadın bekleyen Azrail'i savmaya çalışır. Tanrı duymaz yakarışların. Asiye'nin Sabaha doğru, gün doğarken bir bebek ağlar var gücüyle. Asiye kanlar içinde teslim olur ölüme. Ağanın zorla sahip olduğu güzel Asiye'nin bedeni bir kuş ölüsü gibi, kendince bir ölüdür, kimsesiz, sessiz...

Yaşlı ebeye kalır oğul. Köylü adını verir; Piç MISTO! Güçlü, Yiğit Delikanlı anlamaz neden öyle dendiğini. Ağanın yanında çalışır yıllarca.

Ebe Bildiklerini anlatır Mısto'ya ölmeden önce. Piç Mısto alır eline tüfeğini, ne ağa kalır geride adamlar,

Piç Mısto'nun dağda bir mağarada yaşadığı rivayet olunur. Güzel Asiye'nin oğlu Piç Mısto kahramandır artık. Köylüler ne denli saygı duyarsa duysun "Piç Mısto" adından vazgeçmez yine de. Öldürüldüğünde hiç kimse inanmak istemez yıllar sonra bile.

Acılarını Taşımasını bilenleri, Hiç masal avutamazmış. Ağustos Güneşinin bakır bir tepsi gibi duruşuna bakmak cesaretini kaç kişi gösterir. Akıl ve cesaretle. Sarı mı·Bu kadar sıcaktır, sıcak mı bu denli sarı?

Dar, kargacık burgacık taş toprak sokakların nerede başlayıp, nerede bittiğini, çıkmaz sokak olup olmadığını kestiremediğiniz, insan ayağıyla oluşturulmuş yollar, sadece şehrin kenar mahallelerine aittir.

O yollardan ilk geçen arabaların geride bıraktığı, toz bulutunun içinde bekleyen insanlar kondululardır. Yoksul Giyimli erkek işçiler. Başlarında renkli eşarplar ve uzun Pazar etekleriyle temizlikçi kadınlar. Kadın ya da erkek gözlerindeki anlam aynıdır. Yorgun uykusuz gözlerinde kader ortaklığıdır aynı kılan o gözleri.

Yıpranmış derin heder çizgileriyle öylece bekler durakta o yüzler. Uzun yorucu bir güne omuzları çökmüş, hambur, bitkin duruşlarıyla başlar hergün gibi. Gecekondu sakinleridir onlar.

Geride okulda, sokakta çil yavruları kadar çok çocuklar hazır. Aman sümüğünü koluna silen. Misketi için arkadaşının kafasını kıran, çamlarla sapan yapan, çivi oynayan, pasaklı, saçaklı, küfürbaz kondu bebeler, akşam annelerinin azar ve kötek sesleri yankılanır sokakta.

Kocasına harç karan ameledir kondulu kadın. Eve en uzak çeşmeden su getiren akşamın ayazında odun, kömür taşıyan, horozlar ötmeden çoluk-çocuğu okula işe yollayan, eve katkı diye akşamları metrelerce kare danteller ören yetmezse apartmanlara temizliğe giden, gecelerce leğenlerde elleri kızarıp morarana dek çamaşır bulaşık yıkayan, doğuran çocuk düşüren, aldıran genç yaşta sakatlanan, ne dünün ne de yarının garantisinden uzak işte öylecene yaşayan kadınlardır onlar. Hem kadın hem erkektir onlar. Ya da yok sayılandır. Erkeklerinden daha çok emekleri vardır kondularında.

Bırakıp geldiği köyünü, bir mahpus özlemiyle içine çekerek, yüreğine basarak büyütür içinde. Gizlice siliverir gözlerini bir kenar köşesinde evinin. Dilinde yarım yamalak bir türküdür kendisi.

Yüksek yüksek tepelere ev kurmasınlar
Aşrı aşrı memlekete kız vermesinler.

O tiz, ürkek, duyuramadığı sesiyle başkaldırırsın Türkülerinde dile dökebilir. Çoğaltarak, uyutarak kendini.

Zaman ilerlerken saçlarında aklarla "Polis Radyosundan" tüm mahalleliye dinleriz sorusunu

Adaletin Bu mu Dünya?

Artık özlemlerden bile vazgeçilmiş "Doyduğum yerdenim" Tevekkülüne bırakılmıştır içindeki sesler.

Gecekondular

Yolun, suyun, elektriğin, omuzun, işin, fırının olmadığı medeniyetin "m" sini girmediği bir ücra memleketdir. Bilmeyenler için. Bir gecede konan küçük derme çatma. Tahta, taraba teneke naylonlarla donatılmış renklerin hacaya duruşudur kondular. Günler geçer, Geceler beklenir, yeni odalar, hatta kiraya verilmesi için yeni kondular eklenir. Boş arazilere kaçak elektrik çekilir komşudan. Olmazsa çocuklar mum ışığında çalışır derslerini. Televizyon izlemeye bir kesekağıt dolusu çekirdekle Ayşe Ablalara gidilir. Tüm mahalleli Ayşe abladadır zaten. Yılmaz Güney, Türkan Şoray içinse açık hava sinemalarına seğirtilir. Yine kilolarca çekirdekle. Yeni ekilmiş, dikilmiş bahçede Bembeyaz mis kokulu çarşaflar renkli çocuk elbiseler serilir iplere. Üç dört kadın yüksek bir yerden halı çırpar. Erkekler çay sahbetlerindedir. Çocuk seslerinden durulmaz neredeyse.

En büyük kabusları yıkım ekipleridir hepsinin.

Yılmaz evleriyle düşlerine vurur kazma kürekler.

En katı sert erkeği bile ağlatır düşen briketler, kırılan kiremitler pencereler.

Sonra seçimlerde anımsanır yüksek oy potansiyeline sahip gece kondular.

Zamana "Müreffeh Türkiye"nin müreffeh gece konduları çıkar ortaya. Her evde televizyon, telefon, beyaz eşyalar. Hatta kapı önlerinde sırıtan yerli yabancı arabalar Peydahlanır. "İşini Bilen" kondulardır onlar. Bilmeyenlerse çoğunluktadır halen.

Gece karanlığında avını bekleyen kurtlara benzetir onları. Kimileri şehirlerin, şehirlilerin çok fazla benimsemediği. Köyden gelmiş kurt sürüleri gibi ıslah edilmesi gerekir kimileri için.

Acıyı bal eyledik sıratı yol eyledik
Geldik bugüne...

Tüm zamanlara, kaşiflere, bilginlere, değişen, gelişen üreten, tüketen yaşamla içiçe ama dünyanın kenarına itilmiş kenar mahallelidir onlar.

Hem yoksuldur Hem yetim. Hem zencidir hem çocuk.

Onlar "Piç Mısto" kadar yiğit bir o kadar umut doludur.

Bir köyün Piç Mısto"sudur kenar mahalleler. Bir şehrin hiç bir zaman dinmeyen öfkesi. Namlu ucuna sürülmüş bir mermi gibi dururlar. Ve bu öfke onları nereye fırlatır? Nereye?

"Bilmeni mutlak isterim. Duyuyor musun?

YORT SAVUL

Sezai SARIOĞLU

1. Atlasları getirin! Tarih atlaslarını!
En geniş zamanlı bir şiir yazacağız
2. Harbi karşılık verecek ama herkes
Göğünde kuş uçurtmayan şu üç soruya:
3. Bir, Yeryüzüne nasıl dağılmıştır
Tarihi düzünden okumaya ayaklanan çocuklar?
4. İki, daha yavuz bir belge var mıdır ha
Gerçeği ararken parçalanmayı göze almış yüzlerden?
5. Üç; Boğaziçi bir İstanbul ırmağıdır
Nice akar huruç elessultanlarda bayraksız davulsuz?
6. Nerede kalmıştık? Tarihe ağarken üç ağır yıldız
Sürünerek geçiyor bir hükümet kuşu kanatları yoluk
7. Çocuklar! İle bile muhbirler! Ve bütün ahali!
Hep birlikte üç kez, bağırarak yazınız
8. Kurşunkalemle de olabilir
Yort Sauul!

Ece
AYHAN

Bu gün 6 Mayıs 1972...
Neşe doluyor isyan...

Deniz, Yusuf, Hüseyin...
Neşe doluyor isyan...

Bir zamanlar, yumuşak sesli harflerle felsefe yapan ünlü düşünür-taşınır althusser "İnsanın temel niteliği tahmin edilemez oluşudur" demişti... Demişti de belki de kimsecikler inanmamıştı... Devrimcinin temel niteliği zamandışılığının tahmin edilemeyişidir... Edip ;Cansever'in şu dizeleri kulağımıza, muhalif bir küpe olsun isterim: "Onun kırmızı yapraklardan yapılmış/Bir zaman dışılığı vardır..."

Bu gün 6 Mayıs 1972... Neşe doluyor isyan...

Bir zamanlar ve şimdi, sevil şair, kıyının kıyısındaki şair, Ece Ayhan da Yort Savul diye özelgüzel, gizemli, aynalı imgeli bir şiiri yazmıştı... Dahası Yort Savul daha sonra onun bir kitabının ismi de olmuştu. Olmuştu da... Adet olduğu üzre pek az kimsecikler bu şiirin ve sözcüğün maddesi ve manası üzerine düşünmüştü.

(Çünkü bu memlekette, düşünmemek, söylememek ve eylememek ve konuşmamak çok eski bir modaydı... Ece'den, Eceleyerek devam edersek, "Esas duruş, mülkün temelidir" diye konuşlanmak ise çok eski, ta Osmanlıdan, Cumhuriyete devredilen ve her daim yürürlükte olan toplumsal ve bireysel geleneğimizdir...)

Bu gün 6 Mayıs 1972... Neşe doluyor isyan...

"YORT SAVUL'a geliyoruz:

Bir gece, gecenin bir vaktinde o pırıl pırıl güneşli Türkmen kocası "bizim Yunus"un Divan'ını okurken suyu iyi verilmiş ve dökülmüş bir şiire rastladım. Ya da rastlatıldım. Hayatın özü olan diyalektik bundan güzel ve kusursuz anlatılamazdı. Sıkı delikanlı gibi. Yani öylesine sıkı.

"Kul padişahsız olmaz/padişah kulsuz değil
Ama kim bileydi/ Halk aytmasa yort savul"

Not: Yort Savul yalnız padişahlar için söylenir Benim şiirde ise bir padişah "üç ağır yıldız" oldu Deniz, yusuf ve Hüseyin. Yani Erzurum, Boğazlıyan ve Sarız.

Şimdi sol elimle YAŞASIN KÖTÜLÜK VE ÖTESİ anlatısını yazmaya çalışıyorum. Sağ elle de MELANET adlı bir şey, vakit buldukça... Bu kadar"

(Ece Ayhan, Ludingirra, Üç aylık şiir dergisi Bahar'97)

Bu gün 6 Mayıs 1972... Neşe doluyor isyan...

Okurdan, kuşlar kere, şiirler şarkılar kere özür dileyerek; şiiri ıskalamamak için, şu bilgi kırıntıları da aklımızın bir kenarında olsun: "İpuçları' dedim. Bununla ne kastettiğimi belki en iyi 'Yort Savul' şiiriyle (1997) gösterebilirim. Bu şiir

Ece Ayhan şiiri üstüne yukarıda söylediğim neredeyse her şeyi temsil eder nitelikte. Sayılarla ayrılmış olmasına bakılmayıp bir bütün olarak okunmalı. Birlikte bir şiir, yani tarih yazma çağrısı.

Yortmak: Koşmak. Huruç: Ayağa kalkma, ayaklanma. Üç ağır yıldız: Deniz, Yusuf, Hüseyin..." (Necmiye Alpay)

Bu gün 6 Mayıs 1972... Neşe doluyor isyan...

Bütün bu kuş kırıntısı gibi alıntıları Şiir Okuma Kılavuzu olarak yazmak zinhar aklımdan geçmedi.... Çünkü kılavuzu şiir olanın burnuimgeden kurtulmaz... Ve daima yoldan ve soldan sapar, daime sola sapar... Ama dün 6 Mayıs'tı ve Deniz, Yusuf, Hüseyin'in içinde illegal olarak geçtiği bir şiiri Ördek okurlarına aktarıp şaşkınördek olmalarını istedim... Çünküm, bazı şiirler vardır, bir kenarda sessizce beklerler, en özgürlükçü okurlar bile bu şairleri, şiirleri ihmal ederler... Çünkü, unutmak, ihmal etmek, en eski mesleğidir tümümüzün... Yort Savul ünlü bir şairimizin ünlü bir şiiri... biraz daha bilinsin istedim, Denizleri biraz daha ince bir yerden, biraz daha şiirin en ortayerinden anımsayalım istedim.

Bu gün 6 Mayıs 1972... Neşe doluyor isyan...

Turgut Uyar'a kulak verirsek, "En başta mutsuzluk elbet..."
M. Cevdet Anday'a kulak verirsek,

"Mutsuzluğumuz insan kalmak içindi..."

Bir zamanlar Ece Ayhan şu dizeleri döktürmüştü:

"Boğuldukları zamanki yaşlarıyladır çalgıcılar..."

(Deniz, Yusuf, Hüseyin, nam-ı diğer Devrim Çalgıcıları o Aşkiyalar boğuldukları yaşlarıyladır ve o gün bu gün tarih içrediriler, ama asanlar ve sebep olanlar çoktan tarih dışına düşmüşlerdir bile...)

Bu gün 6 Mayıs 1972... Neşe doluyor isyan...

Bir zamanlar Valeri diye bir Alafranga Adam, hiç kimseciklere danışmadan pattadan, "Güzellik hülasa edilemez" demişti... (bu tümceler Deniz, Yusuf, Hüseyin, için söylenmiş gibi de gelir hep bana...)

Bir zamanlar Turgut Uyar diye bir şair uyarına getirip, "Bu aşkın ölümdür kafiyesi dağlara filan denk gelir" demişti de kimsecikler ne manada söylediğini pek de düşünmemişti!

Yazının girişindeki, Ece-le-memi görülen lüzum üzerine yineliyorum: "Esas duruş, mülkün temelidir..."

(Onlar esas duruşa geçmeyişleriyle hülase edilemeyecek, sol resmi tarihlerin bile özetleyemeyeceği birer güzelliktiler; "Tarihi düzünden okumaya ayaklanan çocuklar?"

Aynı şiirde iki kere yıkanılmaz, gereğinden hareketle ve aynı şiirin kerelerce değişik okumalara gebe olması misalinden yola çıkarak bir başka gönderme ile bitirebiliriz:

"Azizim, güzel atlar güzel şiirler gibidirler / Öldükten sonra da tersine yarışırlar, vesselam!" (Ece Ayhan)

Bu gün 6 Mayıs 1972 ... Neşe doluyor isyan...

O güzel insanlar / o iyi atlara binip gittiler.. Kuşlar da gitti... Kuşlar da gitti... Kuşlar da gitti... Kuşlar da gitti.. Kuşlar da gitti... Kuşlar da gitti...

"Aslında kalandır terkeden / Giden de bu yüzden gitmiştir zaten"

Yüksel IŞIK

Bir seçimi daha geride bıraktık. Seçim sonuçları, pek çok açıdan tarihe not düşülmesi gereken bir öneme sahip. Türkiye bu seçimlerle bir kez daha ne kadar sağcı bir ülke olduğunu kanıtladı. Solcu olarak kabul edilen DSP'ye verilen parlamento vizesinin üzerinde bile sağcılık damgası var.

Seçimden üç parti galip, diğerleriyse mağlup çıktı. DSP'nin birinci parti bekleniyordu ama MHP'nin oy oranını ikiye katlamasını kimse tahmin etmemişti. Öcalan'ın yakalanması DSP için oya tahvil edildi. MHP ise hem "şehit cenazeleri"ni istismar etmeyi başardı hem de çalışabilir yaşta olan dışlanmışları potasında toplayabildi. Yükselen iki partinin ortak noktası, hiç kuşkusuz, milliyetçilik kavramıydı. DSP ile MHP'nin yükselişi kadar, HADEP'in de kendisini vareden coğrafyada oyların yarıya yakınını alması da siyasal yaşamı son derece yakından ilgilendiren bir başka noktadır.

Anderson, ulusu, hayal edilmiş bir topluluk olarak tanımlar. Hayal edilmiş bir topluluğun çimentosu da, doğal olarak mitoslara dayanacaktır. Bu nedenle bir ideoloji olarak milliyetçilik, konjonktür neyi gerektiriyorsa ona yönelen bur kurguya sahiptir. Bir zamanların "komunizm öcüsü"nün yerini, bir başka zaman çok rahatlıkla "bölücülük fobisi" alabilmektedir. Her ne kadar milliyetçilik ideolojisi, ait olduğu ulus dışındaki halk topluluklarını dışlayıcı bir tutum takınsa da, "ötekiler" olmadan kendisinin hiç bir anlamı kalmadığı için, "öteki"nin "tehlikeli boyut"larını her zaman diri tutmayı da ihmal etmez. Milliyetçilik ideolojisinin varlık nedeni, biraz paradoksal olsa da, bir başka milliyetçilik ideolojisidir.

Özetlemek gerekirse, son seçimlerin galipleri olarak ortaya çıkan partiler, "beyaz Türklerin partisi DSP, "zenci Türkler" in partisi haline dönüşen MHP ve kendisinin bütün aksi iddialarına karşın, bir Kürt partisi haline dönüşen HADEP olmuşlardır.

Merkez sağ partiler çökmüştür. Bu çöküş, MHP'nin göstereceği esneklikle doğru orantılı olarak devam edecektir. Siyasal İslamcılar ise, yakın geçmişte izlemiş oldukları ikiyüzlü politika nedeniyle önemli bir oy kaybına uğramış olmalarına karşın emanet sayılabilecek yüzde beş oranında bir oyu koruma başarısını gösterebilmişlerdir.

"Sosyal demokrat" CHP ile "aşkın ve devremin partisi" ÖDP'ye gelince....

20. yüzyılın son seçimi, seçimlere soldan giren iki partiyi de abandone etmiş durumdadır. CHP, kendisi için biçilen baraj sınırını aşamamış; ÖDP ise kendisini toplumsal, tarihsel ve güncel açıdan hiç bir anlamı olmayan yüzde üçü yakalamakla mükellef saydığı ve ancak yüzde bire bile ulaşmış

olması nedeniyle tek kelimeyle başarısız olmuştur. Birlikte girselerdi seçim barajını aşabilirler miydi, bilinmez; ancak toplamları dahi yüzde onu bulmadı.

Bizim sayfalar dolusu yazıyla anlatamadığımızı bir cümleyle anlatma becerisini gösteren bir halk sözü var; buraya aktarıyorum. Görme engelliler bu benzetmeden alınır mı bilmem ama denir ki, "kör Allah'a nasıl bakarsa Allah da köre öyle bakar" mış. Yoksulla, dışlanmışla, kimsesizle, yaşlıyla, çocukla, engelliyle, gençle uzaktan ilgilenirseniz ki bu ilgilenmemek anlamına gelir, onlar da sizin yerinize başkalarına giderler. Üstelik gittikleri parti, kendilerinin can düşmanı bile olabilir.

Seçimlerde yükseliş ivmesi gösteren partilerin yükseliş nedenlerini sıralamak, başarısız olanlara da yol göstermek kolay. Malum, "araba devrilince yol gösteren çok olur" muş. Maksadımız devrilen araba üzerine ahkam kesmekten çok, ortaya çıkan zarfın mazrufuyla ilişkisini kurabilmek. Hele hele seçimlere soldan giren partilere, özellikle de ÖDP'ye ilişkin uzun zamandan beri uyarılardan bulunan biri olarak zarfın mazrufun görüntüsü olduğun söylemekten sıkılsak da, başka çaremiz yok.

Sol partileri vareden maddi temel, en genel tanımlamayla yönlerini emeğe dönmüş olmalarıdır. "Sosyal demokrat" CHP ile "aşkın ve devrimin partisi" ÖDP de, üç aşağı beş yukarı, kendilerini "emek eksenli parti" olarak tanımlamaktadırlar.

Tanımlama yeterli olmuş olsaydı veya kendilerini tanımladıkları gibi davransalardı, bugün bunu tartışmıyor olacaktık. Tartışıldığına göre, demek ki, sol partiler açısından ortada giderilmesi gereken bir çelişki bulunmaktadır. 1996'nın 1 Mayısında yaşanan olaylardan sonra, varoşlardan inen dışlanmışları suçlama korosunun sesinin çok yüksek çıktığı bir ortamda yayımlanan bir makalemde, "nedense hiç kimse bir yıl önce (24 aralık 1995 seçimlerini kastediyorum) RP'ye oy veren varoşların bir yıl sonra neden radikal sol gruplarla birlikte kente indiklerini kendisine sormuyor" demiştim. ÖDP ve CHP de bu soruyu kendisine sorma cesareti gösteremediği için aynı varoşlar, bu kez, MHP'li oldular.

Bizim sayfalar dolusu yazıyla anlatamadığımızı bir cümleyle anlatma becerisini gösteren bir halk sözü var; buraya aktarıyorum. Görme engelliler bu benzetmeden alınır mı bilmem ama denir ki, "kör Allah'a nasıl bakarsa Allah da köre öyle bakar" mış. Yoksulla, dışlanmışla, kimsesizle, yaşlıyla, çocukla, engelliyle, gençle uzaktan ilgilenirseniz ki bu ilgilenmemek anlamına gelir, onlar da sizin yerinize başkalarına giderler. Üstelik gittikleri parti, kendilerinin can düşmanı bile olabilir.

Bu hamur çok su kaldırır. Görüldüğü kadarıyla her iki partide de "suçlu" aranmaya çıkılmıştı ve herkes, en yakınından başlamak üzere, önüne geleni suçlama yarışına girmiştir. Tehlikeli olan bu seçim sonuçlarıyla ilgili "günah keçileri" bulma yarışıdır. Ancak, bilinmelidir ki, sağcılaşmanın önüne "günah keçileri" yaratarak geçilemez.

Halkın, kendisi için politika üretmeyen, kendi derdini dert etmeyen siyasal partilerden uzaklaşması, onları terketmesi doğaldır. Doğal olmayan, "sosyal demokrat" CHP ile "aşkın ve devrimin partisi" ÖDP'nin hala bu gerçeği görememiş olmasıdır. Bir terkedilme varsa, terkedenin halk değil, bu partiler olduğunu söylemek zorundayım. Tıpkı, bir şarkıda denildiği gibi "aslında kalandır terkeden / giden de bu yüzden gitmiştir zaten"!...

Öteki cehennem değildir

Yusuf ERADAM

Benden olmayanın katli vaciptir.

Amerikan tarihi bu **"vecizenin"** örnekleriyle doludur. Avrupa'da ötekileştirilmiş, hal böyle olunca da nefreti atardamar bellemiş insanların kurban olmamak için kıymak üzere geldikleri bir ülke olmuş Amerika. Ellis Adası'nda bu cennet mekana, yani bu "güllük gülistanlığa", yani bu "üzüm bağına" (Vinland'a, ki filmin kahramanının soyadı da bunu belirliyordu: "Vinyard", yani "üzüm bahçesi, bağı", yani ötekini kıyan bu Hitler sevdalısı milliyetçi ırkçının şimdiki halini belirleyenin geçmişi, tarihi olduğu vurgulanıyordu) girebilmek için vize alamayanlar üstlerine **"X"** harfini yemişler. Yani yassah! Yani, sen ötekisin, giremezsin! Yani, sen bizim oluşturduğumuz bu yeni dünyaya, yedi Oskar toplamış "Aşık Şekspir" filminin finalindeki kumsala ayak basmaya layık ya da oraya ait değilsin, defol! Ben bu ideolojinin yanlış olduğunu söylersem, Amerikalı da kalkıp "dinime küfreden müslüman olsa bari" mi der? Evet, ne yazık ki der. Ama filmde abisini idolleştiren, hatta Koreli Amerikalının işlettiği market bastıklarında vahşeti filme alarak sadece izleyen ve dolayısıyla da sustuğu için sıranın ona geleceği filmin sonunda kanıtlanan Danny'nin inandığı gibi Amerikan tarihi "ölüm, pislik, yıkım ve doymazlık" üzerine kurulmuştur. Ben Danny'nin yalancısıyım.

Bu bir tarihsel film: **"Amerika'nın yasak tarihi=Abim Derek."** Amerikalının tarihinin meyvelerini tapladığını gösteren sabun köpüğü, kof Hollywood yapımlarından biri değil de, sevmeye, ötekini kucaklamaya hasret insan-oğlu insanın aynı tarihin ceremesini çektiğini, **"godeee! yidiiğini odeeee!"** (*Şişko yediğini öde*-Niğde ağzı) atasözünü (anam Necibe atamdır, öyle derdi) öğrenip bedeli nasıl ödediğini, üstelik öğretilmiş bir meta-tarihin hınk deyicisi, şiddetle korumacısı, jandarması rolünü üstlenirken aslında kurban edildiğinin ayrımına vardığını sersemletici biçimde beyazperdeye aktarabilen bir film olmuş **"Geçmişin Gölgesinde"**. Başta senarist David McKenna'yı ve yönetmen Tony Kaye'i kutlamak gerek. En az "Ddğuştan Katiller" (Natural Born Killers) denli çarpıcı bir başyapıt. Oskarları toplamayışı da bu yüzden. Amerika'nın şiddete, ayrımcılığa, farklı olan yeni göçmenin erken gelerek oturmuş (E.G.O.) ve iktidarı elinde tutan eski göçmene tehdit oluşturacağı önyargısınından yola çıkarak "tek tip" bir toplum yaratmak uğruna yeni gelen farklının katlinin, en iyimsel bakışla sindirilmesinin şart oludğu yanlışını eleştirmek üzere olabildiğince şiddetle yapılmış. Canetti'nin KİTLE VE İKTİDAR'ı bu önyargının oluşumundaki temel dürtüyü vurgulayarak başlar:

İnsanı, bilinmeyenin dokunuşundan daha çok korkutan hiçbir şey yoktur. İnsan kendisine değen şeyi GÖRMEK ve tanımak, en azından sınıflandırmak ister... İnsanların etraflarında yarattıkları bütün mesafelerin nedeni bu korkudur. Kendilerini başka hiç kimsenin giremeyeceği evlere kapatırlar ve ancak orada bir dereceye kadar güvende hissederler. (s. 15)

Yanılmıyorsam Pavese'nin dediğini doğruluyor bu temel yanılgı: **"Öteki cehennemdir."** O halde ötekinin yerine koymak gerekir insanın kendisini. Böyle yapabilmek de zordur. Bunu ancak,böyle olmakla iktidarı elinde tutacağını düşünmeyen, daha doğrusu iktidar olgusuna kulak asmayan, iktidarı umursamayan yapabilir. Ama çelişki diyeceksiniz, ve diyeceksiniz ki, "İktidar peşinde olmayan, iktidarını korumak gibi hırsı olmayan, iktidar kavramıyla ilgilenmeyen birisi zaten kindesine benzemeyen birisini salt başka, farklı diye katli vacip ilan etmez ey gafil!

Etmez, doğru ama öfkeyi doğuran nedenler nelerdir bakmak gerek.

Derek, itfaiyeci babasının bir zenci tarafından öldürülüşüne öfkelendiği için intikam yolculuğuna çıkmıştır ama bu yolculuk da gereklidir O'nun için. Çünkü sonuçta kendini tanıyacaktır. Ama yola nefretle koyulursanız kaybınız çifte kavrulmuş olur. Filmi sevme nedenlerimden biri de bu. Bir bedel ödeyip mutlu olamadı Derek.

Irkçılık, ya da daha genel konuşmak gerekirse ötekinden nefret etme, ya da en makrokozmik anlamıyla nefret, sirkedir, küpüne zarardır.

Filmin son sözleri, (Derek'in kardeşi Danny'nin ölmeden önce bitirdiği tarih ödevinin son tümcesi) filmin ana fikriydi..."**Sadece bir punk, yani hiç bir şeye ait olmadan lümpence dolaşmak yerine, bir önyargıya, ötekinin katlin vacip olduğunu vaaz eden ideolojiye ait olmak yanılgısı, yanılsaması...**"

Filmdeki "aye, aye" diyen zencinin vurguladığı kinaye bunun yanlışlığını apaçık ortaya koyuyor. Çünkü hapishanede Derek'tir zenci... Irkçılara aidiyetini kanıtlamak adına, göğsüne kazılı gamalı haçı göstermek isteyen ve tii şörtünü çıkaran Derek, aye aye• deyip duran akıl hocası zenciyi dinleseydi götü kurtarabilirdi... Kurtaramadı. İyi de oldu. Çünkü Derek ancak böyle anlayabildi yılanın ona dokunduğunda yaşamaması gerektiğini... Danny ise sustukça sıranın Ona geleceğini.

Bundan hiç kimse, hiçbirimiz muaf değiliz, bu böyle biline.. Şeytan ki o da biraz melekti, İsa'nın negatifidir. "Kötülük, nefret tohumlarıyla, ötekini dışlamak, katletmek vaciptir düşüncesiyle beslenen, gaflet ve dalalet içindekiler"in bilmesi gereken şudur ki, iktidarı ele geçirdikleri anda kimin kurt, kimin kuş olduğunun bir önemi yoktur. **Her iktidar zorbadır ve zorba mazlumsuz, kurbansız iktidarını sürdüremez. O iktidarı başa getirenin, iktidarı başa getirdiği anda düşünmesi gereken tek şey ise, o iktidarı nasıl alaşağı edeceği olmalıdır, çünkü yılanın size dokunmadan bin yıl yaşaması olanaksızdır.**

Gecesi kara, dingin, siyah-beyaz kumsalların, dinleyene huzur veren dalga hışırtılarının, sabahı ne denli rengarenk şiddet doğurabileceğini görmek ve 'insan olmak rezillik' diyenleri yanıltmak üzere motive olarak evinize gitmek için bu filmi görün...

Öteki cehennem değildi

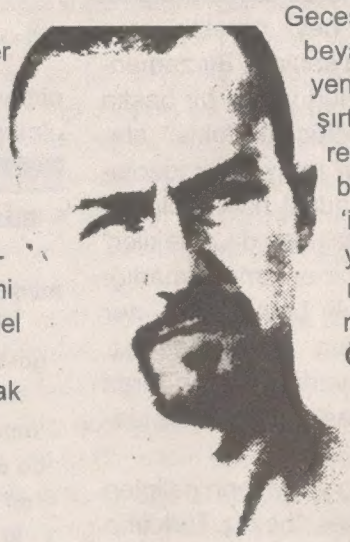

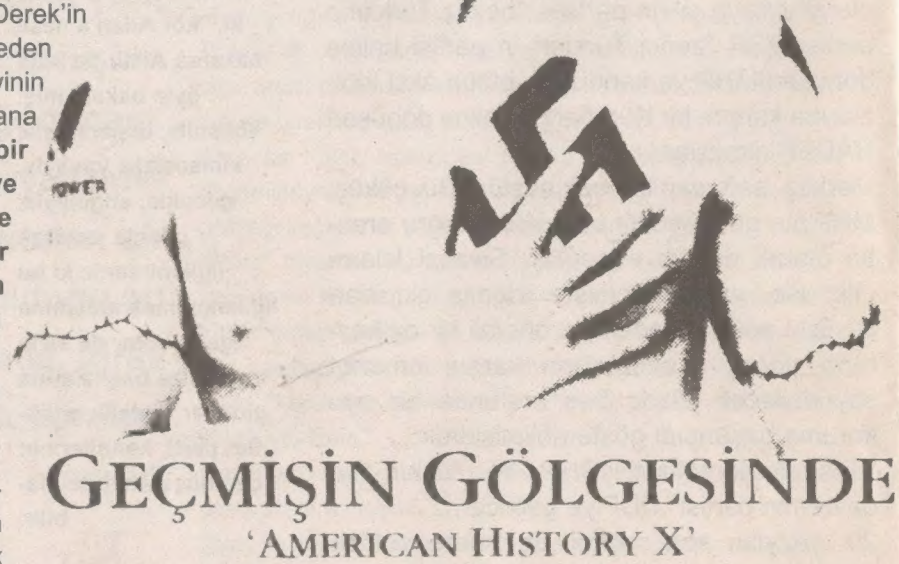

Ne? Bende mi elektrik faturası ödeyeceğim? (Edison) Ama ben biraz garanti, sigorta falan arıyom erkekte (Melek) Süt içtim dilim yandı (Türkü)

Ördek'e hariçten gazel...

Sanal Ördek artık bir büroya kavuştu.. Salon salomanje.. Nefis koltuk takımları, makinalar, güneş alan bir ortam... Nefis yani.. Anlayacağınız "bitimiz kanlandı"... Elimize ulaşan mektup, yazı, cızı bundan sonra bu zsayfada yaani PANO'da değerlendirilecek.. Kimse son sayfada diye gocunmasın. Her türlü katkıya açık.. Okurun sayfası gibi bi şey yani... Amacımız okurun da buradan yazılarıyla dergiye katılması.. Bir tür işbölümü.. Yani yağma yok.. Siz de yazın çizin.. Dergiyi birlikte yapalım hatta... Olmaz mı? Olur...

2 temmuz 93'de ülkemin aydınlık yüzleri katledildi. 1 temmuz 93 günü Sivas Emniyet Müdürlüğünden fakslanan katliam bildirisi, bütün kan dökücüleri Sivas'a topladı. Ankara'daki iktidar, olan bitenden an ve an haberdardı. İktidarın Sivas'taki kolluk güçleri, yerel sivil faşistleri, siyasal islamcılar, Madımak Otelini ilkin sekiz saat recmedip ardından, içinde bulunan sanatçılarla ateşe verdiler. Ve derin devlet yine gizleyemedi kendini. Yangının işini eline, yüzüne katliamıda yüreğine sindirdi.
1 Mayıs, Sivas'ta katledilen Ozan Hasret Gültekin'in doğum günüdür. Onun şahsında, tüm şehitlerimizi sevgi ve hasretle anıyoruz...

"NASIL ANLATAYIM HASRET'İM SENİ"

Hangimizin düşü, senin düşlerin kadar sınırsız, ütopyaların kadar mavidir. Yaşam bir yarıştı, sen hep soluksuz ve çok hızlı koştun. Hala yetişemiyoruz sana. Sürekli acele ettin. Kırlangıç telaşındaydın, anlamadık hiç. Yetişmen gerekiyordu biryerlere, tutamadık seni. Yitik bir adrese gittiğini bilmeden. Altı yaşında saz çalıyordun, onbirinde sahnedeydin. Lisenin ikinci sınıfına kadar ancak dayandın. Çünkü sen başka dalgadaydın ve binip o dalgaya türkü denizine açtın yelkenini. İlk kasetinde yaşın onaltıydı. T.C.'nin Kürtçe yasağını deldiğinde ise ondokuzdu. Sınırsız bir dünya, yasaksız bir üretimdi istediğin. Sen ki Alişer'in torunuydun, halkına ve kültürüne sorumluydun. Seninle yenidan merhaba dedik Newroz'lara.
"11 nisan 1921'de Merkez Ordu'su Komutanı Nurettin Paşa, Koçgiri hareketini bastırmakla görevlendiriliyor ve katliam için beraberinde Zara'daki 14. Süvari Tümeni'ni, Koçhisar'daki 13. Süvari Tugay'ını Kangal'daki 27. Süvari Tugayı'yla Refahiye'deki Giresun Alay Komutanlığı'nı da götürüp, onlara yayınladığı bildiride şöyle seslenıyor;
"Koçgiri Aşireti'ni, bir daha başkaldıramayacak hale sokmak, bu Aşiret'i şimdiye kadar yaşadığı alandan parça parça uzaklaştırıp, dağıtmak gerekmektedir." Yangınlardan, yıkıntılardan gelip, yangınlara gittin. Sen ikinci Koçgir yürüyüşüydün, anlayıp yeni ordular saldılar üstüne ve yirminci yaşına rüzgarın kanatlarıyla girip, sürdün ateşler ülkesine ütaylarını; ardından bizi kül ederek,
Biraz da ardından aramıza katılanları anlatmak istiyorum. Roni'yi ve Kerem'i. Üç tekerlekli bisiklet isteyen çocuğun rüyaları gibi değil onların rüyaları. Ya da uçurtması tellere takılan bir çocuğun hüznü gibi değil onlarınki. Onlar en küçük iki Hasret yitiği. Düşlerine renk verdiğin; Biri oğlun, biri yeğenin.
Roni seni çiziyor, söylediğin türküler gibi renkli kalemlerle, ak kağıtlara. Tezenesiz kocaman iki güzel el koyuyor sazın üstüne. Papyon, gözlük, sakal işte babam diyor, kim olduğunu soranlara. Kerem sen gibi. Saz elinden, sen dilinden düşmüyorsun daha beş yaşında. Gör bir zalım çalıyor ki... O çalıyor, biz yanıyoruz Kerem gibi.
Sözcüklerim yetmiyor seni anlatmaya. Türkçe sözlüğü açıp bakıyorum, hasret nedir diye; "Özlem, özlemek, ihtiyaç duyduğu halde o şeyi elde edememenin üzüntüsü içinde bulunmak." Türkçe'de bu kadar anlatılıyorsun. Kogri dilinde ise bir "Kır çiçeği" adın. Her Mayıs açan ve her Temmuz ateşlerin kuruttuğu bir kır çiçeği. Kızılırmak'ın öte tarafında Koçgiri ütaylarında açan bir çiçek.
Çocuklarımıza veriyoruz adını. Onlara Hasret diyoruz, hasret kalmamak adına. Onlara çiçek diyoruz, kır çiçeği buram buram, demet demet, hasret hasret...
Bu dünyadan biri Hasret geçti, hasretimizi kora çevirdi...

SERDAR DOĞAN

YALAN DEĞİL Kİ ÖLME İSTEĞİM

Bugün günlerden Pazar. Süratini kaybetmiş yüreğim fethetmek için kaleler arıyor. Sevgili Orhan Kotan beni affet. Gül benizli sevgilinin öpmeden titreyen göğüslerini yola çıktım. Benim suçum değil. Hayatın nasıl akıp gittiğini bilmiyorum. Çözebildiğim Haziran'da yazın geleceği. Ergüder Yoldaş'a hak veriyorum artık. Ve bugün ilk defa ıssız bir adada yaşamayı düşündüm. Peki benim Cumam kim olacak?
Nereye koşuyorum. Sevinç boğazımda sıkıştı. Tanrı'ya inanmak istiyorum. Hem de her zamankinden daha fazla. Ben hiçbir zaman birkaç istisna hariç tanrısızlığı övünç saymadım. İnsanların arasında tanrılarım oldu. En büyük ütopyam intihar. Çok mu abartıyorum. Olayları dramatize etmekte üstüme yokmuş. Kendimi medyaya teslim etmeyişim tembellik hakkım değil. Kaldı ki bu kasaba da yirmi yılımı lise 1-2-3 özet matematik kitapçığı şeklinde kim yazacak. Filmin adı ne, yönetmen Atıf Yılma mı, beni en iyi kim oynayabilir? Artık izlemeyi bıraktıysam yetmişli yılların İstanbul'unu anlatan filmleri, onlardan edindiğim cinsel karelerle ve espirilerle konuşmuyorsam suç sizlerde.
Bütün vücudu insaf donanmalarıyla sarılmış bu adam sapık kategorisine sokarak yüzyılın cinayetini işlediniz. Hepiniz kurnazdınız.
Hayatınızın sizin hayatınızın en önemli kısmında burası size taktiklerin öğretildiği bölümdür. Ve stratejinizin de belirlendiği bölüm. Başımı okşarız ne yazar artık. Hiç odama kapanamadım ki. Bu yazıyı kim okursa okusun eleştirel bir çizgide yaklaşıyorsa noktaymış, virgülmüş, cümle düşükmüş beni hiç ilgilendirmiyor. Özledim ulan özledim çocukluğumun sinemalarını...Yeşil otlara vuran ışıkları. Hanginiz bilir Lee Marvin'i, yalan değil di ölme isteğim. Ve bugün küçücük çocuklara abi diyorsam, onlardan önce davranıp selam veriyorsam, anlayabiliyorsanız anlayın. Ya da beni en yükseğe asın!
Kötü seslendirilmiş zayıf efektlerle dolu bir Türk filmiyim. Sorunlar arttığı zaman filmin adı; kendimle baş başa kalmak oluyor, bunu çok iyi beceriyorsunuz. Ya da evin problemli çocuğu, ya ben boşuna mı bağlandım "TEYZEM" filmine. Çözebilir misiniz Yılmaz Güney sevgimi. Kasabanın cüce dilencisi tanır beni. Şiirleri Türk sanat müziği patentli yaşlı simitçi amca kendisinden son dönem iki İngilizce cümle öğrendiğim Erdem abi. Yorgun balıkçı dostum Halil abi neredesin? Haklısın Yılmaz abi! Lastik patlatmakla, cam kırmakla ve saç uzatmakla olmuyor bu işler...

ULAŞ SAVAŞÇI/ ÖDEMİŞ

SANAL ÖRDEK PANO
Yazışma Adresimiz:
Sakarya Caddesi Ertuğ Pasajı Kat:5
Daire :61 Kızılay-ANKARA

[müzik]

"Donuk bakışlı haylaz benliğin gecenin rengindeki randevusuna geç kalmıştı. Huzuru, kundaktaki bebek kokusuyla duyumsadığım fırtınalı sevdalarım terk edince beni, anladım ki yalnızlığın bekletmeye gelmez sadık dostum benim"
Doğmamış günün aksayan soluğu... talsımını yitiren mehtabın bu engin denizdeki parlak ışığı.... Yosun taban teknelerin iskeleye vuran her dalgayla geçirdiği sarsıntı ve yayılan dk köpükler... Tenimdeki serinliğin içimdeki yangınla verdiği savaş ve ürperti dolu bedenim. Bitmek bilmez bir öksürük nöbeti bu atlatamadığım. Ne geldi mi gitmek bilen, ne de iyileşen.... ellerimi hep uzattığım, ama tam koparıp alacakken elimden kayıp giden mutluluklarım.
Yarım kalmış düşlerinin ardından ağıt yakan biri gibi, süzülüp gelen yeni umutları red mi edeceğim şimdi? Yüzümü yalayıp geçen ve mevsim sonuna yol alan ılık rüzgarı dışardan izlemekle mi yetineceğim sadece? Oysa ben, tenimi yakan güneşin, bedenimden ruhum yansımasını, en dipteki, en kıyıda köşede kalmış karanlıkları bile aydınlatmasını dilerdim. Hüzünlerimin, ilk yaz mevsimin coşkusunu taşıyan kırk ikindi yağmurlarıyla arınmasını isterdim. Ama uzaklarda bir yerlerde kuytu köşelere atılmış karanfil kokulu ürkek sevdalarım, puslu camlarda cürümüş umutlarımla dans eden hayallerimin davet ettiği dansa, hiç de meğilli görünmüyor, yeni gelin nazıyla.
Sevdalarımın bu suskunluğuna hak vermiyor değilim aslında çünkü ben:
"Yorgun zamanlarda yaşadım. Nice yerlerde konakladım. Aç ve susuz çöl kumlarına uzanmışken gördüğüm hayaldin sen. Ve sırt çantamda taşıdığım resimdin.
Yorgun zamanın kollarından gelmiştim. En son sende konaklamıştım. Sen benim için yağmurdan kaçarken sığındığım sıcak ve küçük bir çay evidyin öylesine salaş, öylesine bakımsız, ama öylesine vazgeçilemeyen. Sen benim içtiğim çaydın, sıcacık ve içimi ısıtan.
Ve sen benim için neydin biliyor musun? Kırık dökük düşlerin onarıldığı bir tamirci dükkanıydın. Yaptığım besteye bir türlü bulamadığım sözlerdin, gitarımın akorduydun sen. Ve sen benim için yeryüzünde aşkın tek anlamıydın.
Şimdi ise bunları düşündüğümde korkular birikiyor göz yaşlarıma. Her damlada azalan telaş, her damlada gelen hüzün ve dar kapıların geçit vermez yorgunluğu kilidine hiç bir anahtarı uydurup açamadığım mutluluk kapısı.
İşte yine hüzün çöktü yeryüzüne. Peki gökyüzüne umudu haykırmak için; oradan koparıp yüreğimin bir köşesine sıkıştırdığım bu bir parça mavilikten başka ne kalıyor elimde. Şimdi tek çare gökyüzüne merdiven dayayıp: "Tüm umudum sende!" diye kaykırmalı
"Yalın, sade bir sabah güneşiyle,
İlk yaz mevsiminin ılık esintisiyle güne doğruldum.
İşte ben, dünyanın bu güzelliğine vuruldum!..."

Nilgün -Bahar'99

[film]

[dergi]

Sermin, Alev, Gülbahar, Nadire, Jale, Siren, Muradiye, Bakiye, Seren, Çiçek kadın sorunuyla ilgili sayfa sizleri bekliyor...

Bir eksikle yaşanmaz mı, yaşanır / ama şimdi bir fazlası dışında artık... (Ece Ayhan)

İki dirhem bir çekirdek kaç yapıyor anne ya... (Bülent Akyürek)

Fadime GÖKTEPE
Bütün analar için...

Ve Nisan, Mayıs'a devrilirken toprak yeşillenmeye, kar dağlardan çekilmeye, su kabarmaya, hava ılımaya başlarken İbo düşer aklıma. Başucuna giderim. Kulağımda son mektubunun son sözleri:

"Selam eder ellerinden öperim. Ebemin, anamın ellerinden, çocukların gözlerinden öperim. Beni merak etmeyin. İyiyim ve şimdilik herhangi bir ihtiyacım yok. Hoşçakalın. Oğlunuz İbrahim..."

İbrahim Kaypakkaya
(1949-1973)